

**Wspólne stanowisko
Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gorzowie Wlkp. i
Izby Przemysłowo-Handlowej Frankfurt nad Odrą
w sprawie swobody świadczenia usług, przepływu pracowników oraz
funduszy strukturalnych i wspierania przedsiębiorczości
w regionie przygranicznym**

**Gemeinsame Position
der Industrie- und Handelskammer Frankfurt (Oder) und
der Westlichen Industrie- und Handelskammer Gorzów Wlkp.
zur Dienstleistungsfreiheit, Arbeitnehmerfreizügigkeit sowie
zu Strukturfonds und Unternehmensförderung
in der Grenzregion**

I. Sytuacja wyjściowa

W Traktacie o przystąpieniu 10 nowych krajów do Unii Europejskiej, które nastąpiło 1 maja 2004r. przewidziano możliwość ograniczenia swobody przepływu pracowników i świadczenia usług.

W Niemczech **pracobiorcy** z nowych środkowoeuropejskich państw UE **mogą podejmować pracę tylko po uzyskaniu zezwolenia na pracę**. Tych obywateli Unii Europejskiej obowiązują zatem takie same przepisy jak dla pozaeuropejskich państw trzecich.

Ze swobody usług wyłączone są budownictwo oraz dziedziny pokrewne, sprzątanie budynków i działalność dekoratorów wnętrz.

Polska skorzystała z prawa zastosowania w odpowiedzi na ograniczenia wprowadzone dla polskich obywateli i przedsiębiorstw odpowiednich obostrzeń i **wprowadziła dla niemieckich firm i pracobiorców ograniczenia w swobodzie podejmowania pracy i świadczenia usług na terenie Polski.**

Rząd Republiki Federalnej Niemiec i tworzące go partie zapowiedziały wykorzystanie pełnego okresu ograniczenia swobody pracobiorców i **utrzymanie ograniczeń do 2011 r. zgodnie z zasadą „2+3+2”.**

Region polsko-niemieckiego pogranicza charakteryzuje się po obu stronach granicy między innymi wysokim stopniem migracji szczególnie młodych wykształconych ludzi do prężnych ośrodków wielkomiejskich. Po obu stronach występuje stosunkowo słaba struktura gospodarcza i bezrobocie znacznie wyższe niż średnia w całej Polsce i Niemczech.

Transgraniczną współpracę gospodarczą utrudniają ponadto historycznie uwarunkowane uprzedzenia, brak wiedzy Polaków i Niemców o sobie nawzajem, bariera językowa oraz słaba w porównaniu z najsilniejszymi regionami obu krajów struktura przedsiębiorstw i otoczenia gospodarki.

II. Stanowisko Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gorzowie Wlkp. i Izby Przemysłu i Handlu we Frankfurcie nad Odrą

Fundamentem rynku Unii Europejskiej są cztery zasadnicze **swobody: przepływu** towarów, **usług** i kapitału oraz **swoboda przemieszczania się pracowników**. Te cztery swobody są gwarantem ekonomicznego wykorzystywania zasobów oraz konkurencji gospodarczej będącej motorem wzrostu gospodarczego. Poprzez ograniczanie swobody świadczenia usług i wolności przepływu pracowników dławiony jest potencjał wzrostu.

A. Swobody rynku pracy

Zrozumiała jest polityczna wola przynajmniej czasowej ochrony pracowników przed dodatkową konkurencją w obliczu istniejącego bardzo wysokiego bezrobocia (ok. 5 mln bezrobotnych w Niemczech, w Polsce najwyższa stopa bezrobocia w całej Unii). **Jednakże polityczne ograniczenia zawierają w sobie zagrożenie** odsunięcia w czasie koniecznych strukturalnych procesów adaptacyjnych (w dziedzinie podatków, zabezpieczenia społecznego oraz rynku pracy) i powstanie na koniec okresu przejściowego w roku 2011 sytuacji jeszcze trudniejszej bez właściwych instrumentów sanacji gospodarki.

Zdaniem Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Industrie- und Handelskammer okresy przejściowe muszą być **stopniowo liberalizowane**. Regiony przygraniczne powinny mieć znacznie większy wpływ na regulacje w tym zakresie a swoboda przepływu pracowników jest jednym z podstawowych elementów tzw. kalkulacji mieszanej. W zgodnej opinii Krajowej Izby Gospodarczej, Niemieckiej Federacji Izb Przemysłu i Handlu oraz innych krajowych przedstawicielstw samorządu gospodarczego w Europie brak możliwości zatrudniania pracowników z kraju sąsiada kompensowany jest przenoszeniem części lub całości zakładów produkcyjnych lub przetwórczych „do pracobiorców”.

Konieczne są działania modelowe i projekty pilotażowe przede wszystkim nakierowane na zwiększenie zdolności kooperacyjnej firm po obu stronach granicy. Właśnie w regionie przygranicznym zatrudnianie wykwalifikowanych pracowników zza granicy - ze znajomością języka i rynku kraju sąsiada przyczynia się szczególnie do współpracy przedsiębiorców i integracji przestrzeni gospodarczych.

W tym celu należy jak najszybciej zlikwidować ograniczenia formalne w odbywaniu praktyk, szkoleń i stażów przez Polaków w zakładach w Niemczech i Niemców w przedsiębiorstwach po polskiej stronie.

W przypadku czasowo ograniczonych projektów kooperacyjnych firm, organizacji oraz instytucji pozwolenia administracyjne powinny nawet przy obecnych ograniczeniach natychmiast zostać zastąpione jedynie obowiązkiem zgłoszenia do informacji np. administracji pracy.

B. Swoboda świadczenia usług

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa oraz Industrie- und Handelskammer zdecydowanie opowiadają się za liberalizacją rynku usług w UE.

Uważamy, że konieczne jest objęcie zakresem Dyrektywy Usługowej jak najszerszego wachlarza usług. Obie Izby podkreślają, że stopniowa liberalizacja istniejących okresów przejściowych (2+3+2) powinna w zakresie swobody świadczenia usług odegrać rolę pro aktywnego procesu przygotowania na Dyrektywę Usługową UE.

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wlkp. oraz Industrie- und Handelskammer Frankfurt opowiadają się za przywróceniem w dyrektywie o swobodzie świadczenia usług zasady kraju pochodzenia. Wprowadzenie wielu wyjątków od tej zasady, uzasadniane potrzebą ochrony konsumentów stanowi furtkę dla wprowadzania nowych barier administracyjnych i rosnącego protekcjonizmu. Oczekiwane ożywienie sektora usług w Europie nie nastąpi bez wdrożenia zasady kraju pochodzenia. Sztywne trzymanie się status quo utrudnia również na rynku usług w regionie przygranicznym procesy adaptacji do warunków rynku wewnętrznego Unii.

Poprzez stopniową liberalizację zwiększy się poziom konkurencyjności z uwagi na fakt, że usługodawcy będą musieli rywalizować nie tylko poprzez ceny, ale i jakość usług. Uważamy, że zwiększy się także zaufanie klientów i wzrosną możliwości podejmowania przez nich świadomych wyborów na rynku usług.

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa oraz Industrie- und Handelskammer Frankfurt (Oder)

- opowiadają się w związku z powyższym za adaptacją istniejących okresów przejściowych w zakresie swobody świadczenia usług
- zachęcają do ulepszania obecnie przyjętych zasad wolności świadczenia usług,

- wzywają do odpowiedzialności, aby umożliwić funkcjonowanie dyrektywy,
- wzywają do silniejszego monitorowania i wdrożenia jej w życie, poprzez stworzenie ogólnoeuropejskiego elektronicznego systemu wymiany informacji,
- nalegają na stworzenie systemu uproszczającego wydawanie decyzji administracyjnych,

Przyjęcie dyrektywy w takim stanie, w jakim przyjął ją Parlament Europejski 16 lutego br. będzie oznaczać, że cele, jakie stawiali przedsiębiorcy przed dyrektywą nie zostaną osiągnięte.

III. Europejskie środki pomocowe

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa oraz Industrie- und Handelskammer za bardzo istotne uważają właściwe, celowe i przemyślane angażowanie funduszy strukturalnych na rzecz wzrostu gospodarczego, rozwoju przedsiębiorczości i podniesienia jakości życia mieszkańców nowych krajów związkowych i Polski, zwłaszcza regionu pogranicza obu krajów.

Za konieczne Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa i Industrie- und Handelskammer uważają bardzo staranne ukierunkowanie regionalnego programowania funduszy na potrzeby charakteryzujących nasz region małych i średnich przedsiębiorstw, terenów słabych strukturalnie z koniecznością inwestycji w infrastrukturę zwłaszcza komunikacyjną. W regionie z ponad 20% bezrobociem w trójkącie zrównoważonego rozwoju pomiędzy aspektami ekologicznymi, ekonomicznymi i społecznymi te dwa ostatnie muszą odgrywać nieco inną rolę niż w rozwiniętych regionach przemysłowych Europy Zachodniej.

Istotnym zadaniem jest w słabym strukturalnie regionie po obu stronach granicy intensyfikacja wykorzystania funduszy strukturalnych na wspieranie rozwoju turystyki. Podobnie jak w dziedzinie małych i średnich przedsiębiorstw wsparcie powinno być zapewnione szczególnie na tworzenie sieci powiązań i kooperacji.

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa i Industrie- und Handelskammer postulują do władz kraju związkowego i województwa o właściwe wykorzystanie szans wynikających z możliwości uzyskania wyższego poziomu alokacji funduszy unijnych w regionach przygranicznych.

IV. Podsumowanie

W Traktacie Akcesyjnym zapisano, iż swobodny wewnętrzny rynek Unii bez ograniczeń przepływu siły roboczej i usług ma być zrealizowany najpóźniej w 2011 r. **Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa i Industrie- und Handelskammer opowiadają się za tym, by rozpocząć ten proces w interesie przedsiębiorstw i obywateli Unii natychmiast, stopniowo znosząc istniejące bariery i rezygnując z ich tworzenia tam, gdzie jest to kwestia politycznej decyzji na szczeblu państw lub regionów. Stopniowe otwarcie rynku usług i rynku pracy - naszym zdaniem z celem zniesienia wszystkich barier najpóźniej w 2009 r. - pozwoli na lepszy rozwój gospodarki i w Niemczech i w Polsce.**

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa i Industrie- und Handelskammer wyrażają przekonanie, że decydenci polityczni powinni patrząc na swobodę przepływu pracowników i swobodę świadczenia usług, w szczególności w kontekście polsko-niemieckiego pogranicza, nie tylko dyskutować o możliwych zagrożeniach wynikających z otwarcia tych rynków, ale mocniej zastanowić się nad negatywnymi skutkami, jakie pociąga za sobą ograniczenie procesu gospodarczej integracji.

Jerzy Korolewicz
Prezes

Zachodnia Izba
Przemysłowo-Handlowa
w Gorzowie Wlkp.

Prof. dr Johannes Godau
Präsident

Industrie- und Handelskammer
Frankfurt (Oder)